

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในบทนี้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้คือ

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย
4. การสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 4.1 แบบสอบถามการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 1
 - 4.2 แบบสอบถามการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 2
 - 4.3 แบบสอบถามการให้คะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย
 - 4.4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 1
 - 4.5 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 2
5. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 5.1 การจัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา เพื่อประเมินการใช้จ่าย
 - 5.2 จัดทำรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย
 - 5.3 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย
6. การวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์โดยมีประเด็นที่สำคัญ คือ เป็นการวิจัยเพื่อจัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย จากนั้นนำเกณฑ์คะแนนที่ได้นี้มาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญและจัดแบ่งกลุ่มยาของยาในบัญชี ง. ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่ายต่อไป อีกทั้งเสนอรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายของโรงพยาบาลในแต่ละกลุ่มที่ได้จัดแบ่งตามเกณฑ์คะแนนที่จัดทำขึ้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการให้นำน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย จำนวนอย่างน้อย 20 ท่าน โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาท หน้าที่ หรือมีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 นักวิชาการทางด้านการประเมินการใช้จ่าย และผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านการประเมินการใช้จ่าย

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการให้คะแนนยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อประเมินการใช้จ่าย ได้แก่ คณะทำงานพัฒนายาในบัญชียาหลักแห่งชาติ สาขาต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยแพทย์และเภสัชกร หรือแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรคสาขาต่างๆ ตามกลุ่มยาที่ได้จัดแบ่งไว้ในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 จำนวน 19 สาขา ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรือปริมณฑล โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างสาขาละอย่างน้อย 5 ท่าน รวมอย่างน้อย 95 ท่าน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย (ครั้งที่ 1) ได้แก่ เภสัชกรซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลต่างๆ ของรัฐ ที่มีการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายอยู่แล้วหรือเคยมีประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย จำนวน 40 ท่าน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย (ครั้งที่ 2) ได้แก่ แพทย์หรือเภสัชกรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายในโรงพยาบาล โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก จำนวน 40 ท่าน

3. ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

เริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2542 จนถึงเดือนเมษายน พ.ศ.2543 รวมระยะเวลา 8 เดือน ซึ่งมีรายละเอียดของระยะเวลาในแต่ละขั้นตอน แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 รายละเอียดของระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอน	ช่วงเวลาในการดำเนินงาน
1. ขั้นเตรียมการและวางแผนโครงการวิจัย	
1.1 รวบรวมและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	1 ก.ย. 42 - 30 ก.ย. 42
1.2 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง	
1.3 สร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	1 ต.ค. 42 - 31 ต.ค. 42
2. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย	
2.1 เก็บข้อมูลการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 1	1 พ.ย. 42 - 15 พ.ย. 42
2.2 เก็บข้อมูลการให้คะแนนยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย	16 พ.ย. 42 - 15 ธ.ค. 42
2.3 เก็บข้อมูลการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 2	16 ธ.ค. 42 - 31 ธ.ค. 42
3. จัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาและเสนอรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย	1 ม.ค. 43 - 15 ก.พ. 43
4. เก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็น เกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาและรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 1 และ 2	16 ก.พ. 43 - 15 มี.ค. 43
5. วิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล	16 มี.ค. 43 - 30 เม.ย. 43

4. การสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1 แบบสอบถามการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 1 ซึ่งมีการสร้างและทดสอบแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

4.1.1 รวบรวมเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อประเมินการใช้จ่าย จากวรรณกรรมต่างๆ และจากการสำรวจความคิดเห็นของเภสัชกรผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายในโรงพยาบาล (ศศิธร ศิริวราศัย และนารัต เกษตรทัต, 2543)

4.1.2 จัดทำแบบสอบถามการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลทั่วไป : การศึกษา สถานที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการประเมินการใช้จ่าย
- 2) น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย : ให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้จ่ายในแต่ละข้อ โดยมีระดับน้ำหนักความสำคัญดังนี้คือ
 - 1 หมายความว่า มีน้ำหนักความสำคัญ “น้อย”
 - 2 หมายความว่า มีน้ำหนักความสำคัญ “พอใช้”
 - 3 หมายความว่า มีน้ำหนักความสำคัญ “ปานกลาง”
 - 4 หมายความว่า มีน้ำหนักความสำคัญ “มาก”
 - 5 หมายความว่า มีน้ำหนักความสำคัญ “มากที่สุด”

4.1.3 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินการใช้จ่าย จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ คณะทำงานจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแผนการบริหารจัดการยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ผู้สอนรายวิชาด้านการประเมินการใช้จ่าย จำนวน 1 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ

4.1.4 ทดสอบความเที่ยง (reliability test) ของแบบสอบถาม ในส่วนของความสอดคล้องภายในเนื้อหา (internal consistency) ด้วยการทดสอบสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's alpha)

4.1.5 ทดลองใช้แบบสอบถามกับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 จำนวน 3 ท่าน

4.1.6 นำผลการทดสอบแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข และได้แบบสอบถามดังใน ภาคผนวก ก

4.2 แบบสอบถามการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 2 (ภาคผนวก ข)

แบบสอบถามชุดนี้จะมีเนื้อหาในแบบสอบถามจะเป็นเช่นเดียวกับ แบบสอบถามการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 1 แต่จะแตกต่างกันเพียงในส่วนของระดับในการให้น้ำหนักความสำคัญ กล่าวคือ แบบสอบถามชุดนี้จะไม่กำหนดระดับคะแนนของน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อประเมินการใช้จ่ายในแต่ละข้อ แต่กำหนดให้ต้องมีคะแนนรวมของน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้จ่ายทั้งหมดเท่ากับ 100 คะแนน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเก็บข้อมูลน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อประเมินการใช้จ่ายอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งเป็นวิธีที่มีช่วงความแตกต่างของระดับน้ำหนักความสำคัญในแต่ละข้อมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เปรียบเทียบกับข้อมูลน้ำหนักความสำคัญที่ได้จากวิธีการแรก โดยมีขั้นตอนในการสร้างและทดสอบแบบสอบถามเช่นเดียวกับแบบสอบถามการให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ครั้งที่ 1

4.3 แบบสอบถามการให้คะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย ซึ่งมีการสร้างและทดสอบแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

4.3.1 จัดทำแบบสอบถามการให้คะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลทั่วไป : การศึกษา สถานที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการประเมินการใช้จ่าย
- 2) คะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย : รายการยาที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามแต่ละชุดจะกำหนดชื่อยาตามการแบ่งกลุ่มของยาตามบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 และให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนยาในแต่ละรายการตาม

เกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้ยาในแต่ละข้อ โดยมีระดับ
คะแนนสูงที่สุดเท่ากับ "5" และต่ำที่สุดเท่ากับ "0"

4.3.2 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินการใช้ยา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งได้แก่ คณะทำงานจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแผนการบริหารจัดการยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์คณะเภสัชศาสตร์ผู้สอนรายวิชาด้านการประเมินการใช้ยา จำนวน 1 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบ

4.3.3 ทดลองใช้แบบสอบถามกับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
จำนวน 3 ท่าน

4.3.4 นำผลการทดสอบแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข และได้แบบสอบถามดังในภาค
ผนวก ค

4.4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ เกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของ
การดำเนินการประเมินการใช้ยา ครั้งที่ 1 ซึ่งมีการสร้างและทดสอบแบบสอบถามตามขั้นตอนดัง
นี้

4.4.1 จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และ
รูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้ยา โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลทั่วไป : การศึกษา สถานที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการประเมินการใช้ยา
- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้ยา
- 3) การสำรวจรายการยาในบัญชี จ. ของโรงพยาบาล และความเป็นไปได้ในการดำเนินการประเมินการใช้ยาในโรงพยาบาล

4.4.2 ทดลองใช้แบบสอบถามกับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3
จำนวน 3 ท่าน

4.4.3 นำผลการทดสอบแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข และได้แบบสอบถามดังใน
ภาคผนวก ง

4.5 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ เกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของ
การดำเนินการประเมินการใช้ยา ครั้งที่ 2 ซึ่งมีการสร้างและทดสอบแบบสอบถามตามขั้นตอนดัง
นี้

4.5.1 จัดทำแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้ยา โดยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลทั่วไป : การศึกษา สถานที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการประเมินการใช้ยา
- 2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบของการดำเนินการประเมินการใช้ยา

4.5.2 ทดลองใช้แบบสอบถามกับบุคคลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4 จำนวน 3 ท่าน

4.5.3 นำผลการทดสอบแบบสอบถามมาปรับปรุง แก้ไข และได้แบบสอบถามดังในภาคผนวก ๑

5. การดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

5.1 การจัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา เพื่อประเมินการใช้ยา

5.1.1 ข้อมูลที่ทำการเก็บรวบรวม

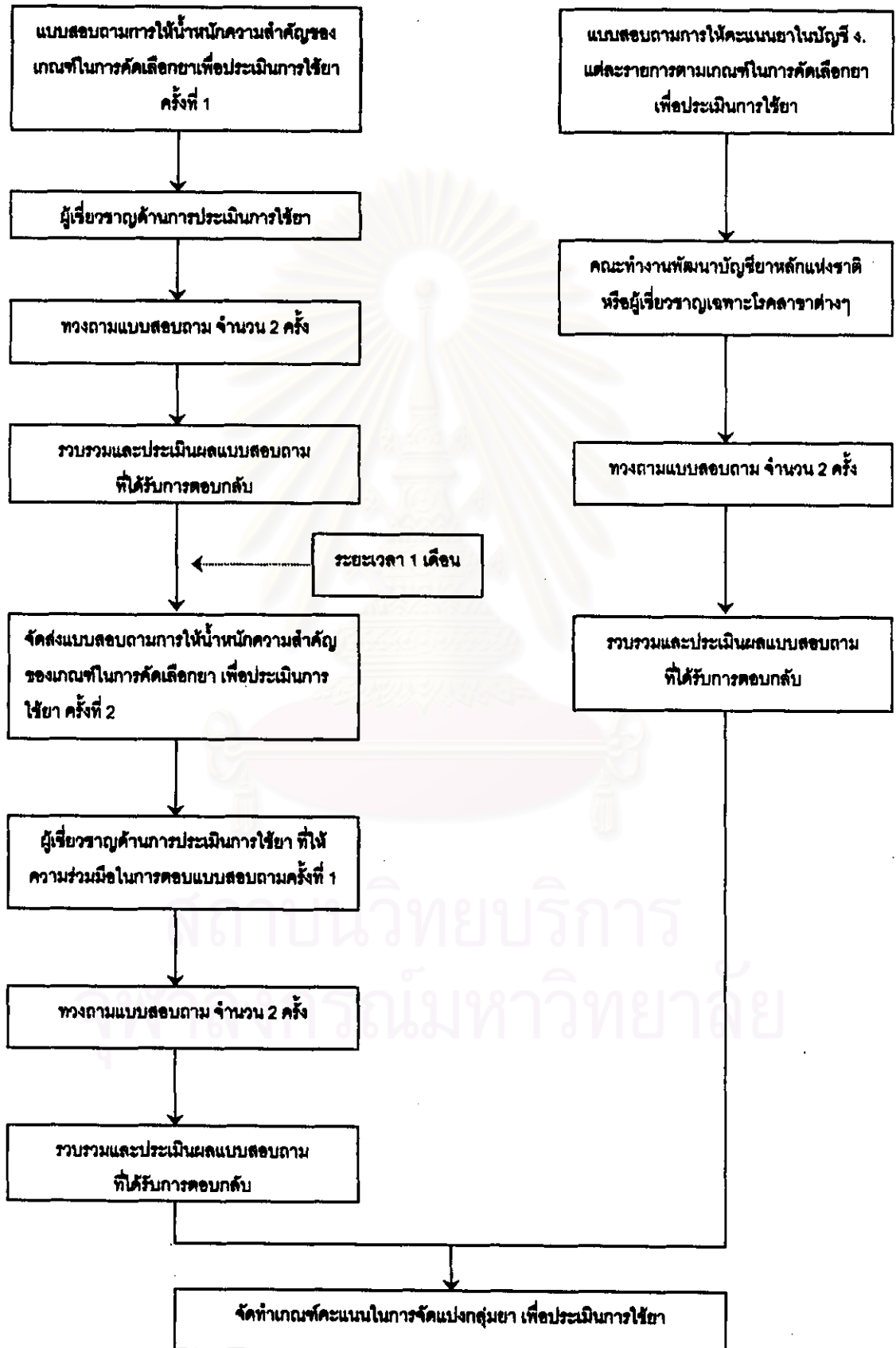
ข้อมูลในการเก็บรวบรวมในส่วนนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) ข้อมูลน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อดำเนินการประเมินการใช้ยา
- 2) ข้อมูลคะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อดำเนินการประเมินการใช้ยา

5.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล จะดำเนินการตามประเภทของข้อมูลที่ต้องการเก็บ โดยมีขั้นตอน ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 แสดงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงการจัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา เพื่อประเมินการใช้จ่าย

ก. ข้อมูลน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการ
ใช้ยา มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ดำเนินการส่งแบบสอบถาม การให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัด
เลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้ยา ครั้งที่ 1 ไปยังผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินการ
ใช้ยา (กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1) ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในกรุงเทพฯ จะส่งแบบสอบ
ถามด้วยตนเอง หรือจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ต่าง
จังหวัด

2. ทำการทวงถามแบบสอบถามจำนวน 2 ครั้ง โดยขอความร่วมมือให้ตอบแบบ
สอบถามกลับภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ

4. ดำเนินการส่งแบบสอบถาม การให้น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัด
เลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้ยา ครั้งที่ 2 ไปยังกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามชุดแรก ซึ่งช่วงเวลาในการส่งแบบ
สอบถามครั้งที่ 1 จะห่างจากแบบสอบถามครั้งที่ 2 ประมาณ 1 เดือน โดยในกรณี
ที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในกรุงเทพฯ จะส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง หรือจัดส่งแบบสอบถาม
ทางไปรษณีย์ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ต่างจังหวัด

5. ทำการทวงถามแบบสอบถามจำนวน 2 ครั้ง โดยขอความร่วมมือให้ตอบแบบ
สอบถามกลับภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์

6. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ

7. ประเมินและวิเคราะห์ผลข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำผลน้ำหนักความสำคัญ
ของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้ยาที่ได้ไปใช้ในการคำนวณต่อไป

ข. ข้อมูลคะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อ
ดำเนินการประเมินการใช้ยา มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ดำเนินการส่งแบบสอบถามการให้คะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการ
ตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้ยา ไปยังคณะทำงานพัฒนา
บัญชียาหลักแห่งชาติ หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะโรคสาขาต่างๆ (กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2)
ด้วยตนเอง

2. ทำการทวงถามแบบสอบถามจำนวน 2 ครั้ง โดยขอความร่วมมือให้ตอบแบบ
สอบถามกลับภายในระยะเวลา 2 สัปดาห์

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ

4. ประเมินและวิเคราะห์ผลข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำผลคะแนนของยาในบัญชี ง. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อประเมินการใช้จ่ายที่ได้ไปใช้ในการคำนวณต่อไป

5.1.3 การจัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย

1) นำผลของน้ำหนักความสำคัญ และคะแนนของยาในบัญชี ง.แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการใช้จ่ายที่ได้ มาคำนวณหาคะแนนรวมของยาแต่ละรายการ จากสมการ

$$Y = W_1X_1 + W_2X_2 + W_3X_3 + \dots + W_nX_n$$

$$Y = \text{คะแนนรวมของยา}$$

$$W = \text{น้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย}$$

$$X = \text{คะแนนของยาแต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่ายในแต่ละข้อ}$$

$$n = \text{เกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการใช้จ่าย}$$

2) คำนวณหาร้อยละของคะแนนรวมของยา จากสมการ

$$\% \text{ คะแนนรวมของยา} = \frac{\text{คะแนนรวมของยา} \times 100}{\text{คะแนนรวมทั้งหมด}}$$

3) จัดทำเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา โดยพิจารณาจากร้อยละของคะแนนรวมของยาที่ได้ ซึ่งในการกำหนดเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา เพื่อประเมินการใช้นั้น จะต้องดูผลการกระจายและความเหมาะสมของข้อมูลทางสถิติเพื่อใช้ในการพิจารณาต่อไป

4) จัดแบ่งกลุ่มยาตามระดับของเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาที่จัดทำขึ้น

5.2 การจัดทำรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

5.2.1 รวบรวมและปริทัศน์วรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบต่างๆ ในการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายที่ผ่านมา จากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

5.2.2 จัดทำรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายของยาในแต่ละกลุ่ม โดยกำหนดรายละเอียดต่างๆ ของแต่ละรูปแบบ ดังนี้คือ

- 1) กำหนดลักษณะของการดำเนินการประเมินการใช้ยา
- 2) กำหนดประเด็นในการติดตามและประเมิน
- 3) กำหนดการเก็บข้อมูลและจัดทำแบบฟอร์มที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
- 4) กำหนดบุคคลผู้รับผิดชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงาน

5.3 การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้ยา มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 5.3.1 ดำเนินการส่งแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาและรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้ยา ครั้งที่ 1 ทางไปรษณีย์ไปยังเภสัชกร ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงพยาบาลต่างๆ ของรัฐที่มีการดำเนินการประเมินการใช้ยาอยู่ หรือเคยมีประสบการณ์ในการดำเนินการประเมินการใช้ยา (กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3) เพื่อขอความร่วมมือให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประเมินการใช้ยาในโรงพยาบาลตอบแบบสอบถามชุดดังกล่าว
- 5.3.2 ทำการทวงถามแบบสอบถามจำนวน 2 ครั้ง โดยขอความร่วมมือให้ตอบแบบสอบถามกลับภายในระยะเวลา 3 สัปดาห์
- 5.3.3 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ
- 5.3.4 ประเมินและวิเคราะห์ผลข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข รูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้ยา
- 5.3.5 ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้ยา ครั้งที่ 2 ให้กับแพทย์และเภสัชกรที่มาเข้าร่วมประชุมสัมมนาเรื่อง การกำกับ ประเมิน และตรวจสอบการใช้ยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ ณ โรงแรมเรดิสัน กรุงเทพมหานคร ในวันที่ 16 มี.ค. 2543 (กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4) เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
- 5.3.6 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ

6. การวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการวิจัยครั้งนี้ เมื่อมีการตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว จะนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences : SPSS)

สถิติที่เลือกใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

ก. สถิติเชิงพรรณนา โดยแสดงผลในรูปของ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย มัธยฐาน หรือฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

1. ร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ค่าเฉลี่ย หรือค่ามัธยฐาน หรือค่าฐานนิยมของน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์การคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการให้ยา ตามความเหมาะสมของข้อมูล
3. ค่าเฉลี่ย หรือค่ามัธยฐาน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนของยาในบัญชี ก. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการให้ยา
4. ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของจำนวนรายการยาในบัญชี ก. ตามบัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ.2542 ในโรงพยาบาล
5. ร้อยละของคะแนนรวมของยาในบัญชี ก. แต่ละรายการตามเกณฑ์ในการคัดเลือกยา เพื่อดำเนินการประเมินการให้ยา
6. ร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับ เกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยา และรูปแบบในการดำเนินการประเมินการให้ยา ของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประเมินการให้ยาในโรงพยาบาล

ข. สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่

1. Pearson's Correlation Coefficient เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของน้ำหนักความสำคัญของเกณฑ์ในการคัดเลือกยาเพื่อประเมินการให้ยา ที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ทั้งสองครั้ง
2. Unpaired t Test เพื่อทดสอบความแตกต่างของร้อยละความเหมาะสมของรูปแบบในการดำเนินการประเมินการให้ยา ที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นทั้งสองครั้ง

ข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้ จะทำการวิเคราะห์โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ข้อ ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาและรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่าย

- ในรูปร้อยละความเหมาะสมและไม่เหมาะสม ของช่วงคะแนนที่ใช้ในการจัดแบ่งกลุ่มยาเพื่อประเมินการใช้จ่าย
- ในรูปร้อยละความเหมาะสมและไม่เหมาะสม ของรายการยาที่ได้จัดแบ่งในแต่ละกลุ่ม ตามเกณฑ์คะแนนในการจัดแบ่งกลุ่มยาเพื่อประเมินการใช้จ่ายที่ได้จัดทำขึ้น
- ในรูปร้อยละความเหมาะสมและไม่เหมาะสม ของรูปแบบในการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายในแต่ละกลุ่ม

2. ความเป็นไปได้ในการดำเนินการประเมินการใช้จ่ายของโรงพยาบาล ตามรูปแบบที่ได้จัดทำขึ้น โดยวิเคราะห์พร้อมทั้งสรุปเหตุผลและข้อเสนอแนะต่างๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย